

فرهنگ مصرف گرایی در میان بانوان و سبک زندگی مطلوب در نگاه دینی

هانیه قهرمانی مطلق

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور لواسانات

چکیده

بشر به حکم این که به نیروی عقل و ابتکار عمل و اختیار مجهز است و تمایل به زندگی بهتر دارد پیوسته افکار و اندیشه ها و عوامل و وسایل بهتری برای رفع احتیاجات اقتصادی و اجتماعی و معنوی خود وارد زندگی می کند. هدف از این مقاله بیان فرهنگ مصرف گرایی بین بانوان و سبک زندگی مطلوب در نگاه دینی است. چرا که بانوان به منزله ی مصرف کنندگان مؤثری در جامعه به حساب می آیند و معنای کالاها را مشخص و برخی روندهای مصرفی را تعیین می کنند که در سبک زندگی بی تأثیر نمی باشد. به همین جهت مطالعه ی مصرف گرایی بین اقشار مختلف جامعه، خصوصاً بانوان همواره مورد توجه و مطالعه بوده است. در دنیای مصرفی امروز، سبک زندگی خصوصاً از طریق مصارف فرهنگی و مادی مشخص می گردد. مصرف گرایی تلاش دارد ما را تشویق کند که این تنها شکل زندگی است که پیشرفت، برآیدمان به ارمغان می آورد. مصرف گرایی به خودی خود پدیده ای مذموم نیست و اسلام نیز مسلمانان را برای تأمین نیازهای زندگی تشویق می کند اما مصرف گرایی و هدف قرار دادن مصرف مذموم و نکوهیده می باشد. سبک زندگی، شیوه ی زندگی طبقات و گروه های اجتماعی مختلف جامعه است که در آن، افراد جامعه با پیروی از الگوهای رفتاری، باورها، هنجارها و ارزش های اجتماعی یا انتخاب نهادهای فرهنگی و منزلتی خاص، تعلقات خود را نسبت به آن هویدا می کنند. ما مسلمانان بر این باور هستیم که دین اسلام به عنوان یک ایدئولوژی، ارائه دهنده ی کامل ترین سبک زندگی بشریت است و احکام و دستورهای آن، حوزه های فردی و اجتماعی را در بر می گیرد. اسلام با تأکید بر لزوم حفظ مال، تأمین نیازهای زندگی، سرمایه گذاری اقتصادی، تأمین رفاه زندگی برای خود و افراد تحت تکفل با معیار رعایت اعتدال و میانه روی، مسلمانان را به مصرف دعوت کرده و از هرگونه اسراف و تبذیر و... در مصرف منع کرده است. مصرف گرایی در ادبیات دینی معادل دقیق و مشخصی ندارد اما با مفاهیمی همانند: اسراف و تبذیر مرتبط است. از همین روی ابتدا به بیان تعریفی از اسراف و تبذیر پرداخته و در ضمن آن به پیامدهای حاصل از این اعمال که حوزه ی فردی آن شامل: افلاس، تزلزل در خانواده، رفاه طلبی و تجمل گرایی و... و در حوزه ی اجتماعی مانند: سقوط اخلاق، اختلاف طبقاتی، تضعیف حقوق دیگران و... است و آثار اخروی اشاره می شود و سپس تعریف مصرف گرایی و در نهایت ارائه ی سبک زندگی در نگاه دینی از منظر قرآن و احادیث حضرات معصومین صلوات الله اجمعین و با محوریت اندیشه متفکر شهید، مرتضی مطهری (ره) و بیان راه کارهایی از قبیل: هماهنگی انتظارات با واقعیت ها و عدم مقایسه ی اجتماعی تبیین و پیشنهاداتی ارائه می گردد.

واژگان کلیدی: مصرف گرایی، بانوان، سبک زندگی، تربیت، دین